

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je v hiši št. 17. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Ciril Mohor. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsako soboto
ob enajstih dopoldne

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za pet-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovoljivo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Jugoslovanska politika.

Tesnejša združitev jugoslovanskih poslancev v državnem zboru že rodi dobre sadove. Jugoslovanska misel, ki je nekdanj kot svetel ideal plavala le bolj po zraku, stopa vedno bližje, dobiva meso in kri, dobiva trdna tla. Vedno bolj se utrjuje prepričanje, da je združenje Jugoslovancev naša monarhije pogoj našega obstanka. S temi močmi moramo tedaj stremiti, da p. do tega cilja.

Za korak smo zopet bližje cilju. Na Hrvaškem so bile pred kratkim politične razmere še prav žalostne, stranke razcepljene, narod zbežan, meje proti invaziji tujcev nezastražene. Sedaj se Hrvaška dviga iz propada, kar se je pokazalo tudi pri zadnjih volitvah v sabor. Zastopniki hrvaških zemelj so začeli spoznavati grozno usodo, ki preti domovini na kulturnem in gospodarskem polju. Iskali so vezi združenja med dobromiselnimi rojaki, da se skupno odbijajo madjarski in švabski in laški naval na nekdanj ponosne hrvaške zemlje. Glavno vlogo v tej akciji je prevzela združena Stranka prava, ki stoji v tesnem stiku z našo V. L. S. To je veselo znamenje. Nadejamo se, da bodo tudi z Dunaja kmalu zapihali prijaznejši vetrovi in pripomogli, da na jugu nastopi pomlad.

Minuli teden so imeli poslanci in drugi zastopniki glavnega odbora Hrvaške stranke prava več dni v Zagrebu posvetovanje o jako važnih zadevah, tičočih se vseh jugoslovanskih dežel. Zbrani so bili na shodu glavni možje iz Hrvaške, Slavonije, Dalmacije, Bosne-Hercegovine in Istre. Slovencev ni bilo vmes. Zato so se pa spomnili zborovavci svojih bratov tokraj Sotle s tem, da je za vse dr. Mile Starčević brzojavno pozdravil dr. Šusteršiča kot načelnika V. L. S. in izrazil željo, da naj se že skoro zedinjeni najdemo Slovenci in Hrvati.

Dr. Šusteršič je brzojavno odzdravil dr. Starčeviću, zastopniku naroda, v Zagreb te-le pomembne besede: „Vseslovenska Ljudska Stranka se zahvaljuje pristrčno za bratski pozdrav. Čutimo se kot del plemenitega naroda hrvaškega in hočemo vedno skupno delovati za blagor in napredek našega ljudstva. Iskreno pozdravljamo gospoda predsednika ter vse zbrane gospode pravaške zastopnike kot najožji somišljeniki in sobojevniki. Bog živi zedinjeno Hrvaško!“

Ljubljanski naprednjaki niso dobili pozdrava iz Zagreba. Njihova slovanska politika hodi po čudnih potih. Ni jim mar kulturni in gospodarski napredek Jugoslovancev in zedinjenje najbližjih bratov, ampak hočejo biti, kakor sami trdijo, le „moderno slovanski“ ter iščejo napredek slovanskih idej le v duhu svobodomiselnosti, t. j. modernega poganstva. Oprostiti se hočejo starih čustev in „meglenega vseslovanstva, ki vse Slovane enako ljubi in ki vidi v vsakem slovanskem človeku brata“. Po mnenju ljubljanskih naprednjakov je slovanski človek le tedaj brat in ljubezni vreden, če je svobodomiseln. Ako ima kdo krščanske svetovne nazore, jim ni brat, temveč škodljiv tujec, na katerega naj se pljuje. Zato oznanjuje „Narodovci“, da je treba izluščiti iz njihove slovanske vzajemnosti vse tiste slovanske stranke, ki smatrajo vero kot podlago razvoju naroda. Ker ti bivši narodnjaki iščejo zvez samo med naprednimi slovanskimi elementi, so jim pri srcu le tiste češke stranke, katere vodijo priznani svobodomiselnici, kakor Kramář in Masaryk. V svojem hrepenenju po „duševni neodvisnosti“ celo dr. Ravniharju naročajo, da naj dragi češki zavezniki ne podpirajo stremljenja S. L. S. niti na kulturnem polju, češ, da tudi tu obstoja med obema slovanskima strankama „preglobok razdor“.

Med Jugoslovani, hvala Bogu, ne morejo naši liberalci veliko intrigirati, ker tu češka napredna politika nima tal. Hrvaški „Pokretski“, ki

so slovenskim liberalcem po naprednosti najbolj sorodni, so jim podobni tudi v tem, da so stranka brez ljudstva in tedaj brez pomena. Na tako šibko stranko se pa nihče ne opira.

V slovenski napredni stranki zasledujemo lahko korak za korakom, kako napredna politika vedno bolj davi in mori pravo slovansko politiko. V kratkem utegnemo doživeti, če pojde tako naprej, da odvrže ta propadajoča stranka naprednosti na ljubo zadnjo trohico slovanske misli. Takrat dr. Tavčar krščanskim Slovencev ne bo samo klical znanega svojega izreka: „Mi pa pripeljemo naših tristo Nemcev!“ — ampak se bo drl: „Mi pa pripeljemo naše napredne brate — portugalske prostozidarje!“

Kdor bere „Slov. Narod“ in opazuje v njem dekadenco narodne politike, se lahko prepriča, da smo pisali resnico. Zato dobro delo stori vsak, kdor k temu kaj pripomore, da ta, jugoslovanski politiki sovražna stranka popolnoma propade na slovenskih tleh.

Trgovina z lesom na Gorenjskem.

Dalje in konec.

Brezdvomno bi zadruga za nakup in prodajo lesa vplivala tudi na ceno stoječega lesa. V naših krajih daje vrednost posestvu gozd. Posestnik gozda se odloči za prodajo lesa navadno iz dveh vzrokov: ali, da mora sekati, ker je les dozorel, ali pa ga sili k temu kak izreden izdelek pri gospodarstvu, n. pr. izplačevanje dote, nakup zemlje, plačilo obresti od dolga i. t. d. V drugem slučaju se le prerado zgodi, da proda posestnik v sili in zato včasih po vsaki ceni, zlasti ako mora imeti na vsak način denar. Če pade pri tem v roke kupcu, ki zna zadrego izrabiti, je brezdvomno zanj škoda. Ako bi imeli zadrugo, bi bili taki slučajji gotovo redki, ker bi se morala ravnati zadruga po gotovih, preračunjenih na-

PODLISTEK.

Fantovsko dekle.

Spisal I. M. Dovič.

IV.

Urša je dobila pravico, da sme prodajati špecijsko blago. Sicer so oče župan malo branili, češ, da ni prave potrebe, ker je že tako preveč branjarskih patentov. Ali orožnik je Uršo tako lepo priporočil, da ji je politična oblast dovolila prodajati doma in po hišah.

Orožnik Hase pa je bil od tistega časa neredek gost pri Skomoljevih. Kolikorokrat je prišel iz bližnjega trga službenim potom v vas, se je zglasil pri Urši. In Urša mu je rada postregla. Zdaj je postavila predenj kozarec dobrega brinjčevca, zdaj spet mu je pripravila kako okusno jed. Orožnik se je topil v sladki ljubezni in v dolgih zimskih večerih se je grel rad pri Uršini topli peči.

Ljudje pa niso tega zgrešili. Začetkom so se čudili, da orožniki tako radi zahajajo k Urši, kar doslej ni bila navada, sčasoma pa so ugibali vsakovrstne pripovedke in Uršo je zadelo več zbadljivih opazk. Ljudje so se izpodtikali nad obiski orožnikov in zlasti Hase jim kar nič ni bil po godu. Preveč domač se jim je zdel in fantje so že kovali zaroto.

Mlada Uršica je najbolj čutila tiste zbadljive pogovore o orožnikih. Svarila je svojo mater in ji pravila, kaj si ljudje pripovedujejo. Ali Urša

je skomizgnila z ramama in ni ničesar odgovorila. Uršica je šla spat, a luč je še pozno v noč gorela pri Skomoljevih. Sicer se je mlad orožnik rad dobrikal tudi Uršici, toda ta ni marala za priliznjene besede in se je orožnikom izogibala.

Najbolj oprezen je bil Jernejec. Žena mu je pravila marsikaj o branjevki Urši, a ni mogel verjeti. Ko je pa Urša kupila voziček in malega turškega konja ter sama začela voziti se v Ljubljano, tedaj je bilo Jernejcu dovolj. Naročil je svojemu sinu, naj hodi zvečer opazovat, kaj se godi v Skomoljevi hiši. Tonček si je štel v čast, da mu je oče izročil tako vlogo. Zvečer se je priplazil za Skomoljevo hišo in gledal skozi okno, kaj se godi v hiši. Vlekel je tudi besede na ušesa in marsikaj je slišal, kar je z veseljem nesel domov.

Besedi po vasi je bilo vedno več. Ljudje so se pohujševali in so sklenili, da se mora tem obiskom pretrgati pot.

Nekega večera je orožnik Hase pustil puško v veži. Neki ponočnjak, ki se je splazil v vežo, je hitro iztaknil orožnikovo puško. Kar nič se ni premišljeval. Pograbil je puško in stekel z njo na vas.

Fantje so se veselili in sklepali, kaj ukrenejo s puško. In sklenili so, da jo skrijejo in počakajo, kako se bode orožnik izmuzal iz te zagate.

Drugo jutro so že vsi ljudje po vasi vedeli, kako je orožnik Hase šel brez puške domov. Bila je preiskava. A nič se ni moglo izvedeti, kdo je odnesel puško.

Orožnika Hasa pa ni bilo nikoli več v naš kot. Pravili so, da je izgubil službo in da je bil povrhu še zaprt.

Čez pol leta pa je našel orožnikovo puško šolarček, ki je šel v šolo. Nese jo domov, njegov oče jo odnese županu. Bila je zopet preiskava, a storivca niso našli.

V.

Urša se je izpametovala. Nič več ni nosila težkih jerbasov v hribe. Sram jo je bilo. Pač pa je doma prezidala kaščo in napravila malo prodajalnico. Uršici je hotela izročiti svojo trgovino, a hčerko ni veselilo branjariti. Rajši je delala na polju, pravzaprav od tistega časa, kar je krožila po vasi in okolici povest o ukradeni puški, ni imela več obstanka doma. Šla je služiti za deklo k nekemu kmetu.

Sčasoma se je ukradena puška pozabila in tudi Urša je zopet prišla v bolji sloves. Prodajala je pridno doma in spravljala denarje.

Nekega dne pride mladi Ribec snubit njeno hčer. Urša ni odrekla. Uršica se je omožila in prinesla k hiši štiritisoč kron dote.

Ljudje so se čudili, da je Urša tako imovita. Zdelo se jim je, da je postala preskopa in od tistega časa so jo jeli popuščati. Herala je njena trgovina. Na zadnje je Urša prodala bajto s trgovino vred nekemu tujcu, ki se je priselil v občino. Sama pa se je preselila k svoji hčeri. Pomagala ji je delati in zase je delala pokoro.

kupnih cenah. Pozneje, ko bi bila zadruga dovolj močna, bi dajala v gotovih slučajih lastnikom stoječega lesa tudi predujeme na les.

Tudi sežagani les bi plačevala zadruga lahko po višjih, uravnanih cenah, kakor se godi to danes, ko se mora lastnik sežaganega lesa obračati do raznih prekopovavcev. Zadruga bi sama les izvaževala naravnost v inozemstvo in bi bila pot lesu od posestnika lesa do tistega, ki ga rabi, samo skozi zadrugo.

Ker bi bili v teh slučajih, ki smo jih tu navedli, umazana konkurenca in nezdrava špekulacija omejeni do skrajnosti, bi vse to brezdomno vplivalo tudi na vse druge cene, ki se plačujejo pri pridobivanju in obdelavi lesa, na primer, kakor smo že zadnjič omenili, na zaslužek žagarjev, tesačev in voznikov.

Zadruga bi morala skrbeti še za eno: imeti bi morala veščaka, ki bi mogel dati članom tudi potrebnega pouka o gojitvi gozdov, merjenju lesa, obdelavanju, žaganju in preračunavanju. Preračunavanje vrednosti stoječega in posekanega lesa, donosanje dobička žag, pametno rezanje i. t. d. — tu manjka še veliko. Ako bi imeli pri nas ljudsko-školski pouk pametno urejen, bi se moralo brezdomno že v ljudski šoli pri računstvu poučevati učence v takih stvareh, zlasti v takih krajih, kjer je les doma in kjer se v lesu steka vse bogastvo kmetov. Deželni odbor sam naj bi upošteval to pri prirejanju gospodinskih tečajev v takih krajih. Glavno je to v vsakem kraju, če imamo zadrugo, ali ne: živinoreja in lesoreja sta dve glavni panogi našega kmetijstva. V teh rečeh treba dati našim ljudem pouka in podpore, ako hočemo, da bo kmetijstvo napredovalo. Potem bo prišel čas, morebiti prej, kakor mislimo, da se bo reklo: Zadruga za trgovino z lesom je ustanovljena in dobro dela!

Poučni del.

Besedica o sadjarstvu.

Za sadjarstvo se Gorenjci še premalo zanimamo. Res je, da ima sadno drevje mnogo sovrastnikov in da sadna letina večkrat odreče, vendar je dobiček jako lep, kadar sadje dobro obrodi. Poleg živine je sadje druga opora kmetu. V misel vzame no samo, koliko so kmetje v Poljanski in Selški dolini v minulih letih dobili za sadje, ko so ga voz za vozom odpošiljali na kolodvor. Pa tudi za dom sadje veliko zaleže, ako se posuši in porabi pozimi kot prikuha ali pa kuhano poletu, kot hladilna pijača. Tudi mošt, ki se dela iz sadja, je važen faktor za kmeta, ki

Cambohi.

Nekoč sem dobil nalogo, da naj grem na Belo v preddvorski fari cambohe kupovat. Zvedel sem, da dela tam Čarmanov Aleš prav izvrstno robo. Naprosim prijatelja Joškota, ki je bil doma na počitnicah, za mešetarja.

Bil je lep zimski dan. Precej po kosilu grem iskat Joškota, da pojdeva peš čez gmajno po snegu na Belo. Domači so se nama smejali, češ: Kaj bosta neki kupila? — Komaj stopiva iz hiše, zagledava sosedovega Jožeta, najinega dobrega prijatelja. „Jože — mu rečem — zdaj greva pa na Belo po cambohe.“ „Saj res — pravita — počakajta malo, bom pa jaz ‚švorca‘ napregel; imam čas, bomo pa cambohe kar lahko s seboj vzeli.“ V trenutku je bil „švorc“ — mlad, visok, ponosen konj — vprežen v lahke sani. Kaira nam prinese še en koc na voz in švignili smo po zmrznjeni cesti proti Predosljam. Dobre volje smo bili, ponosni, da gremo na tako važno pot: cambohe kupovat. — Ali — nesreča ni nikoli daleč. —

Kar na lepem izpodrsne našemu „švorcu“, pade na tla in se kar nič ne gane... Hitro skočimo s sani, konja odpet, komat, štrange odvezat! A to ni šlo lahko. Ne malo me je zaskrbelo... S trudom oprostimo končno iz vojníc — švorc skoči po koncu — nič se mu ni zgodilo hudega, samo tresel se je, menda vsled mrzlega ležišča ali pa iz strahu.

„Tac'ga pa še nikol'“, je rekel Jože. „no, hvala Bogu, da ni bilo hujše nesreče.“ Tako smo prvo nesrečo srečno prestali.

Pripeljemo se na Belo. Koj prvega človeka vprašamo, kje stanuje naš Aleš. Pokaže nam hišo.

ima družino, ker je to zdrava in krepčilna pijača. Danes, ko je vino tako drago, da ga kmet za posle ne more kupovati, je treba pridelavanju mošta posvetiti posebno pozornost. Žganje je silno škodljivo in najboljšo sredstvo, da se zatira žganjepitje, je ravno izdelavanje mošta.

Kaj je tedaj treba storiti? Več sadnega drevja saditi, posebno v onih krajih, ki so za sadjerejo ugodni, n. pr. v solčnih legah pod gorami. Dveh napak pa se je treba varovati, kateri pri kmetih večkrat opazujemo, teh namreč, da se sadje pre-gosto sadi in da se ne gleda na to, kakšna je zemlja, kamor se vtakne. Sadno drevo mora imeti zrak in svetlobo, če hočeš, da bo uspevalo. Treba je že tudi naprej preračunati, predno drevesa sadiš, kakšno obsežnost bodo ista imela, ko bodo dorasla. V plitvo zemljo, kjer je kmalu spodaj sam gramoz, ne sadi visokodebelnih dreves, naj-sibo vrhnja zemlja še tako mastna. Za tako zemljo so samo pritlikavci. Če vsadiš ondi visokodebelno drevo, ki bo delalo korenine na globoko, se kmalu pokaže na vsem deblu rumenkast mah, to je znamenje, da so korenine prišle do gramoza, kjer jim je zmanjkalo hrane.

Ne moremo tudi dovolj priporočati, da naj se sadi drevje v prvi vrsti za kupčijo in da naj se predvsem sade pozna, kislja jabolka. Zgodnja in sladka jabolka so skoraj brez vsake vrednosti, niso ne za sušenje, ne za mošt, še manj pa za prodajo. Sadijo naj se tudi jabolane, kolikor je mogoče, ene in iste vrste, ne le pri enem gospodarju, ampak pri vseh po celi vasi. To daje sadju višjo ceno, kajti kupec, ki pošilja blago naprej, najrajše naloži cele vagone in najdražje plača, če je le sadje ene in iste vrste.

Stara, grda razvada je, da sadje, kadar je dozorelo, otresemo, ali celo oklatimo. Če hočeš sadje dobro prodati, ne sme biti nič obtolčeno. Treba je sadje obrati, Res, da je to zamudno, pa se bolje izplača, kakor če greš repo plet. Naprodaj so po prodajalnicah tudi razne vrste obiravci za sadje, ki niso dragi, pač pa koristni za vsakega sadjerejca.

Kako se naredi slana voda za nasoljenje mesa. O tem piše „Kmetovalec“: Na vsak način je bolje soliti meso v raztopini soli, kakor ga s suho soljo potresati. V zadnjem slučaju se meso ne pokrije popolnoma z razsolom, ki se šele tvori. Ker razsol hitro odteka od mesa, ki leži na vrhu, in ker se meso, ki ni nasoljeno ali v razsolu, ne nasoli dosti in se lahko pokvari, zato je treba meso večkrat prav skrbno polivati z razsolom, ki se nabira na dnu posode. Če to polivanje zanemarimo ali če ostanejo zračni mehurci med posameznimi mesnimi kosovi, potem

Peljemo se tja in vstopimo. „Ali je tukaj Čarmanov Aleš?“ — „Ja.“ Aleš je sedel na malem stolčku in z vso silo tolkel po podplatih — a ne po svojih ali koga družega — ne — škorenj je imel ravno v delu. „Kaj pa bi radi?“ nas vpraša. „Cambohe, ali jih imate kaj?“ „Le en par, pa jih lahko še naredim.“ Njegov fant je ravno izdeloval enega; pokaže nam ga, kako je trden: nanj se vsede, po njem skače, pa se nič ne poškoduje — dobra roba! Zato nismo dolgo premišljevali. Povem mu, koliko naj jih naredi in kam naj jih pelje. Kupčija je bila tako sklenjena; za ceno smo pa menda kar pozabili vprašati! A kaj to! Veseli smo bili, da smo svojo nalogo pri Alešu srečno izvršili — Aleš pa tudi; kakor je obljubil, tako je pripeljal za semenj cambohe v Kranj.

„Kam pa zdaj? Po isti poti nazaj.“ Ne! Pojdimo na Preddvor! Tam obiščemo sestro našega voznika, omoženo s cesarskim možem. Konja pustimo na dvorišču — seveda ga Jože dobro ogrne — mi pa gremo v izbo se malo pogret. Smejali so se tu naši kupčiji s cambohi...

Med tem pa je solnce zašlo — zimski dnevi so kratki; torej na voz in domov! Kaj pa nam je švorc, med tem naredil? Najbrž mu ni bila všeč naša kupčija, da nismo nič robe s seboj vzeli — je pa udaril z nogo na ojnico s tako silo, da je odbil železni kavelj — in ojnica se ni več držala sani. O komedija! Druga nesreča! Kaj naj storimo? — Jože priveže ojnico trdo k sanem — do doma bo že držalo... O ta švorc! — Vsedemo se na „zaflikane“ sani in drčimo dalje.

Pridemo na glavno cesto, na Visoko. Tedaj se šele spomnimo, da se je treba na potu tudi

se meso lahko izpridi. Kadar rabimo sol naravnost, takrat ta močno izvleče redilne sokove iz mesa in tekočina, ki nastane pri takem soljenju na dnu posode, je najmočnejša mesna juha, ki je pa prestana in zato ni porabna. Če pa napravimo razsol, t. j. če raztopimo sol v vodi, tedaj meso izgubi manj redilnih sokov, in vendar se dobro nasoli. Pri takem ravnanju je nevarnost za pokvarjenje mesa veliko manjša. Zmes za namakanje in soljenje mesa, ki se je vrlo dobro obnesla in je zlasti po Angleškem v navadi, sestoji iz 1 kg soli, 1½ dg solitra, 16 dkg sladkorja in iz toliko dišav (popra, česnja itd.), kakor je primerno okusu dotičnega kraja. Vse to se raztopi, oziroma pomeša v 6 litrih vode. Na 100 kg mesa se računa 26 litrov te raztopine. Soliter naredi meso trpežnejše in lepo barvano. Svariti je pa pred večjo množino, ki zdravju škoduje. Prevelika množina solitra dela meso pretirno in nitkasto. Prav ugodno deluje sladkor, ker ohrani meso mehko, sočno in okusno. V omenjeni raztopini naj ostanejo manjši mesni kosi 10 do 12 dni, večji pa 3 do 4 tedne.

DOPISI.

Predoslje. Pretekli teden so našli v „Za-letevovem bruhu“ na Kokrici strohnelo človeško truplo, od katerega so ostale samo še kosti in zraven njega nož srednje velikosti. Ljudje sumijo, da je to truplo Andreja Šenka, po domače Rajžarja iz Predoselj, ki je pred kakimi 12. leti na dosedaj še nepojasnen način izginil. Šla sta s sinom Andrejem na semenj v Radovljico, a domov se je vrnil sin sam brez očeta. Že takrat se je širilo mnenje, da je sin pomagal očetu na oni svet. Med tem časom je bil sin že dvakrat v Ameriki, zdaj pa se je slučajno zopet povrnil domov. Orožniki so ga že prijeli, da sodnija dožene, kako je z najdenimi kostmi.

Selca. Po prizadevanju g. državnega poslanca dr. Kreka in g. kapelana J. Sedeja si je tukajšnji telovadni odsek „Orel“ že meseca novembra nabavil instrumente za godbo na ihala. Pod vodstvom g. kapelana Sedeja je stvar tako lepo uspela, da je mogel g. kape nik že na občnem zboru izobraževalnega društva, dne 26. decembra poročati, da bo godba prvič nastopila že pri procesiji sv. Rešnjega Telesa dan. G. dr. Krek nam je predočil lepoto in koristi godbe ter pobil še nekaj predsodkov proti nji in zato pričakujemo vsi težko dne prvega nastopa. Da se pa zadostno poskrbi tudi za gmotna sredstva in urede druge zadeve, za kar g. kapelnik, ki je prestavljen za kapelana v Staro Loko, ne bo mogel skrbeti, se je dne 8. t. m. sestavil poseben godbeni odbor v okviru izobraževalnega društva, in sicer takole: predsednik g. državni in deželni poslanec Fr. Demšar; podpredsednik g. Anton Hajnrihar posestnik; tajnik brat Anton Tevž, organist; blagajnik brat Franc Šparovec; dalje pripadata odboru g. kapelnik Janko Sedej, kapelan in načelnik „Orla“ brat Jožef Megušar. G. kapelnik je obljubil v svoji veliki požrtvovalnosti, da

kaj pokrepčati, zato ustavimo in gremo na malco: liter vina in vsak konec klobase. H tro smo gotovi.

Ko se peljemo dalje po veliki cesti, nam začne švorc zopet burkati (bil je pač predpustni čas!). Kaj si zmislil? Kar na lepem se ustavi — po veliki cesti se mu je zdel prevelik ovinek do doma! A Jože ga lepo pogovori in šlo je — a ne daleč. — Zopet se švorc ustavi in — meni nič tebi nič se začne obračati in kar naenkrat smo zdirjali po veliki cesti nazaj... Smejali smo se in rekli: no, če hoče švorc po bližnjici, ki se na Visokem odcepi od glavne ceste, domov, naj pa njegova velja. — Ko pridemo na ono stran Kokre, takrat pa začuti švorc bližino doma in jo vdere v kolop, da nam je kar žvižgalo okrog ušes. Jože mu pusti to veselje.

Pri tej dirki druge nesreče ni bilo, kakor ta, da je Joškotu veter klobuk odnesel... Našli smo ga pozneje na koncu voza — sreča v nesreči! In pa psička smo pogrešili, ki je šel z nami; ne vemo, kje je poiskal bližnjico do doma; našli smo ga že doma.

No, smo že doma, švorc, le veseli se! A — malo še potrpi! Mene moraš še do Predoselj potegniti, potem boš prost! — Ko stopimo tu z voza, smo bili kar premrti, roke in noge trde, brke zamrznjene! A v kuhinji smo se hitro otajali in — pohani flancoti so bili ravno gotovi; nismo se jih branili.

Rekli smo pa: hvala Bogu za dobro kupčijo (četudi nismo imeli nič blaga pokazati) in pa, kar je poglavitno: da smo brez nesreče srečno domov prišli... Le švorc nam je to pot zameril, zato je šel v drugo službo, pa nam je bilo žal po njem. —č.

bo hodil vsak teden poučevat godbo na lastne stroške, in tako je strah prazen, da z godbo ne bo nič. Še veliko bolj gotovo je, da bo godba žela lepe uspehe, posebno še, če se Stara in Skofja Loka zedinita za godbo na lok. Skupen nastop loške in selške godbe, bo dokazal, da v celem okraju kaj enakega nimamo.

Šenčur pri Kranju. Mnogi naši liberalci še sedaj ne morejo pozabiti zadnjih občinskih volitev, ko so bili tepeni po notah. Zlasti našemu občinskemu slugi ne gre v glavo, da mora služiti tistemu, katerega on sovraži iz vsega svojega srca. Zadnjič enkrat ga je to tako bolelo, da so morali klicati doktorja, ki mu je zapisal za 30 K zdravil. Pravijo, da mu taka zdravila nič kaj ne dišijo. — Tudi pri naši pošti bi bilo treba več reda. Sedaj ne vemo, kdo ima na pošti glavno besedo, ali pismonoša, ali poštarica, ali pa morda tisti fant, ki prihaja večkrat iz Kranja. Bomo to stvar natančno zasledovali.

Iz Kamnika. Večina bivšega občinskega odbora je denar tako neumno razsipavala, da občinski proračun izkazuje velikanski deficit. Nekdaj ponosni Kamnik je pod vladno liberalcev globoko padel. Izginila sta zadovoljnost in blagostanje. Vrača se pa zdaj upanje na boljšo prihodnost, ker bodo novi možje kmalu pokazali, da znajo gospodarski voz spraviti naprej, četudi je zadnja leta uhajal nazaj. Liberalcem se še zdaj niso poravnale polomljene kosti. Mračnih obrazov hodijo po mestnih ulicah. Razprti so med seboj in drug drugemu očitajo izdajstvo. Mi pa se za vse to ne brigamo in gremo veselo naprej. Veličastni vrhovi kamniških planin radostno zro na preropeni in osvobodjeni Kamnik, ki se je rešil težkega jarma. Vsa druga gorenjska mesta so naša. Želimo, da se tudi Kranj kmalu reši liberalne more.

Štajerski deželni zbor. Slovenski liberalci so ovirali na vso moč obstrukcijo poslancev L. S. Ko so pa te dni začeli delati obstrukcijo v občinskem odboru socijalni demokratje, so zadovoljni.

Goriški deželni zbor ima svoje seje dalje, četudi nimata slovenska liberalna in italijanska katoliška stranka v njem svojih zastopnikov.

Hišni davek se bode preosnoval. Vlada namerava pri hišnem davku popustiti 27 milijonov, predlaga pa nove davke v višini 48 milijonov.

Grofa Aehrenthala politiko je delegat baron Fuchs na shodu v Solnogradu ostro obsodil. Aehrenthal se namreč ne briga za to, da Italija, ki je naša zaveznica, mejo proti Avstriji na vso moč utrjuje in vojaštvo ob njej pomnožuje. On Italiji zaupa, ker so ji naklonjeni še višji krogi, nič pa ne zaupa Rusiji in se ne meni za njeno prijateljstvo. V delegacijah utegne zaradi tega zapopati.

Grof Aerenthal namerava odstopiti, istotako baron Burian. Namesto prvega bi prišel grof Szeczen, avstrijski poslanik v Parizu, namesto drugega pa tržaški namestnik princ Hohenlohe.

Zalostna jim majka! Hrvatje so glede narodne ravnopravnosti globoko padli. V notranjem prometu se rabijo na poštah blanketi z madjarskim in francoskim jezikom in niti črkice ni na njih hrvaške. Take prihajajo k nam pošiljatve iz hrvaških dežel. Je pa že Dunaj malo bolj pravicoljuben, kot Budimpešta.

Gališki učitelji so dne 15. t. m. napravili v Lvovu velik demonstracijski obhod za izboljšanje svojih plač. Šlo je po ulici v izpreduvo 16.000 ljudi k deželnemu maršalu grofu Bade-niju, ki je obljubil, da se bo zavzel za težnje učiteljstva, ako bode deželni zbor deloval.

Izid volitev na Nemškem z dne 12. t. m. je ta-le: Centrum 86 poslancev, konservativci 27, socijalni demokrati 64, Poljaki 15 državna stranka 5, gospodarska zveza 2 in narodni liberalci so dobili cele 4 poslance. Najhujše so propadli liberalci (od 51 na 4) in svobodomiselnici (od 49 na 0). Socijalni demokrati so pridobili, ker so se jim pridružili nezadovoljniji iz raznih strank. Katoliški Centrum se je s svojo izbornjo organizacijo čudovito hrabro držal. Dasiravno so mu nemški in slovenski liberalci skupaj že naprej „libero“ peli, je vendar dobil največ poslancev. Izvoljenih je zdaj šele polovico poslancev, drugi so prišli v ožje volitve, ki bodo prihodnji teden.

Dr. Ludovik Windthorst, slavni govornik in najmeninejši organizator nemškega Centroma, je umrl 1. 1891. Dne 17. t. m. so katoličani na Nemškem slovesno praznovali stoletnico njegovega rojstva.

Nova francoska vlada. Novo ministrstvo je tako sestavljeno: Predsedstvo in zunanje zadeve je prevzel Poincaré, podpredsedstvo in justico Briand, delavsko socialno ministrstvo Burgeois, notranje zadeve Steeg, vojsko Millerand, mornarico Delcassé, finance Kloiz, nauk Guisthan, javna dela Dupuy, kolonije Lebrun, trgovino David, poljedelstvo Pams. Člani novega ministrstva so večinoma pristaši miru in smislu rdečkarjev, ker je novi vojni minister socijalni demokrat.

Italijansko-turška vojska. V Rdečem morju so tri italijanske vojne ladje potopile sedem turških topničark. Turki so potonili. Italijani so imeli 26 velikih topov, Turki pa le 16 malih topov. Za Turke je bil ta poraz tem bolj občut-

ljiv, ker so ravno nameravali čez ožino Rdečega morja prepeljati v Afriko 35.000 vojakov. — Iz Homša so pa Italijani hoteli prodirati proti jugu, pa so se morali Turkom umakniti. Italijani so izgubili nad 400 mož, mnogo orožja iz streliva, turške izgube so pa bile neznatne.

Kitajsko. Na Juankišaja je nekdo v Pekinu vrgel bombo, ki se je razletela in razmesarila dva vojaka njegovega spremstva ter težko ranila več drugih oseb. Napadalca so ujeli. Izpovedal je, da je izvršil atentat po naročilu revolucionarjev. Zasledili so tudi tvornico za bombe in zaprli več oseb. Juankišaju se ni nič zgodilo.

Novičar.

Prijatelje našega lista uljudno prosimo, da najnam pošljejo naročnino, ker bomo prihodnjo številko poslali samo tistim, ki so naročnino plačali.

V Škofji Loki se liberalci občinskih volitev niti udeležiti niso upali, ker so vedeli, če se udeležijo, da bi strahovito pogoreli. Čestitamo zavdnim Ločanom v imenu kranjskih somišljenikov na sijajni osvoboditvi od liberalnega jerobstva!

Dr. Ivan Tavčar bo danes ob 11 uri inštaliran za ljubljanskega župana.

Odlikovanje. Cesar je podelil veleposestniku in kranjskemu deželnemu poslancu Otonu baronu Apfaltrernu na Križu red železne krone.

V Besnici se je dne 18. t. m. zvršil gospodinjski tečaj s prav dobrim uspehom.

Kranjski deželni zbor. Dne 17. januarja je imel kranjski deželni zbor kratko sejo pod predsedstvom novega deželnega glavarja dr. Susteršiča. Dr. Susteršič se je zahvalil cesarju, ki mu je poveril to častno mesto, je čestital ekscelenci Schwarzu, ki je bil odlikovan s tajnim svetništvom, in je naglasil, da je na mesto deželnega glavarja stopil kot svododen mož, neodvisen na vse strani, odvisen le od lastnega prepričanja. Na vrsto so prišli potem razni predlogi, volitve odsekov, poročila deželnega odbora o računskih sklepkih raznih zakladov, o ureditvi plače deželnim cestarjem in o dež. proračunu za l. 1912. Zvršila se je volitev članov za 11 odsekov, katerim se je izročilo delo. Odseku se je izročil tudi predlog deželnega odbora, da naj se ne potrdi izvolitev poslancev Reisnerja in Ribnikarja, ker je vkljub reklamaciji od volitve izključenih 420 volivcev, bivajočih zunaj Ljubljane. Izvoljeni so bili v odseke: Peticijski odsek: Pirc, Ravnikar, Demšar, Dimnik, Košak, baron Rehbach. Odsek za leto poročilo: Ravnikar, Rehbach, Supančič, Kobi, Dimnik, Žitnik. Finančni odsek: Žitnik, Triller, Lenarčič, Barbo, Margheri, Kobi, Krek, Lampe, Pogačnik. Upravni odsek: Višnikar, Novak, Lichtenberg, Galle, Povše, Hladnik, Lampe, Jaklič, Košak. Ustavni in občinski odsek: Višnikar, Gangl, Egger, grof Barbo, Demšar, Pegan, Jarc, Jaklič, Zabret, Ravnikar. Šolski odsek: Reisner, Gangl, grof Margheri, Egger, Hladnik, Lavrenčič, Perhanc, Pegan, Ravnikar, Jarc. Obrtni odsek: Turk, baron Born, Zajec, Bartol, Vehovec, Žitnik. Verifikacijski odsek: Vilfan, Egger, Zabret, dr. Zajec, Jarc, Pegan. Imunitetni odsek: dr. Vilfan, Born, Vehovec, Matjašič Pegan, Kobi. Personalni odsek: Reisner, baron Lichtenberg, Jaklič, Piber, Dimnik, dr. Zajec. Kmetijski odsek: Lenarčič, Ribnikar, grof Barbo, baron Apfaltrern, Povše, Dimnik, Demšar, Zabret, Lavrenčič.

Na Goriškem je res čudno, da deželni poslanci S. L. S. skupaj sede z laškimi liberalci v deželnem zboru, laški poslanci krščansko-socialne stranke se pa s slovenskimi liberalci vzajemno kujajo. Še bolj čudno je pa to da so se zaradi tega baje krščanski laški poslanci šli pritožiti k prem. g. nadškofu dr. Sedeju proti krščanskim slovenskim poslancem. Slovenski liberalni listi so zelo veseli, ker je nadškof, kakor sami trdijo, obsodil politiko poslancev S. L. S. Ako se bodo po prizadevanju nadškofa katoličani obeh narodnosti zjediniili, bodo pa liberalci in rdečkarji na en glas vpili: „Kaj se škof v politiko vtika!“

Ali je res? Tudi kranjski Nemci nočejo zaostajati za drugimi v hujskanju proti katoliški cerkvi in agitaciji k odpadu v protestantizem. Znani ljubljanski pastor dr. Hegeman, ki je bil že parkrat pred sodiščem radi sramotenja katoliške cerkve, bi rad pomnožil število svojih ovčic. Zdi se, kakor da bi merodajni činitelji podpirali to agitacijo. Saj tako povzamemo iz nemških protestantskih časopisov. V teh je zavladalo veliko veselje, da je počastil kranjski deželni predsednik baron Schwarz koncert, ki se je vršil v ljubljanski protestantski cerkvi v prid novega doma dijakonis (neka vrsta protestantskih redovnic), ki se namerava graditi v Ljubljani za teh par protestantov, bivajočih na Kranjskem. Ekscelencija Schwarz je po zatrdilu istih časnikov dovolil štirnajstredno trgovanje in prodajanje luteranskega sv. pisma po Kranjskem. V Trzinu se vrši sedaj pogosteje luteranska služba božja, nego doslej. Sem prihaja dr. Hegemanov namestnik, ker nekateri Nemci ne marajo za Hegemana, o katerem pravijo, da ni sam posebno veren. Nedavno so imeli v Globočnikovi gostilni, tako so pisali listi, družinski večer, na katerem je govoril neki luteranski misijonar iz Afrike. Po govoru je bil se-

veda „ofer“ za luteranske misijonarje. Nabrali so baje več nego v Ljubljani. Tudi nekaj za vse dobro vnetih katoličanov se je udeležilo tega „ofra“. Železniški strojevodja Boškovič, ki vozi iz Trzinu v Kranj, je že odpadel s svojo družino k luteranski veri. — Tako se dela brez posebnega šuma dosledno za odpad od katoliške cerkve. Pričakujemo, da ne bodo odslej več šli na roko visoki gospodje pri vladi temu protiaustrijskemu, proždrijskemu gibanju. Rimobombeži spadajo v rajh in ne k nam.

Sokolski naraščaj. V listu „Naša Bodočnost, glasilo napredne mladine,“ je poseben oddelek z naslovom „Vestnik za sokolski naraščaj“. Tu se v statistiki izza oktobra 1911 izkazuje sokolski naraščaj na Kranjskem, med katerim je bilo tačas v Kranju še 26 glavic šolskega otročaja. Pisatelj — c (Sajovic) se jezi nad znano odredbo deželnega šolskega sveta, ki prepoveduje šolskemu naraščaju, telovaditi pri Sokolih, in pravi, da se delajo ovire pri nas le iz zlobne politične strankarske nagajivosti, ko vendar nima organizacija sokolskega naraščaja s politiko nič skupnega. — O, ti ljuba Sajovičeva nedolžnost! Čemu pa je glasilo napredne (liberalne) mladine, če ne bo nič storilo za napredno stranko? Kdo je pa bolj agitiral meseca oktobra za liberalno stranko v Kranju, kakor odborniki „Sokoja“; starosta Janko Sajovic, načelnik Franc Azman in Ciril Pirc? Kakšna je pa Sokolska knjižnica? Čemu ste vlačili rdeče oblečene otroke na sokolske veselice, kjer so videli in slišali, kar se ne strinja s pravili krščanske, ampak le s pravili liberalne vzgoje? Ako bi ljubezen do liberalizma ne gnala Sokolov v Kranju na delo, bi se trgovci Sajovic — Pirc — Crobath toliko ne brigali za mlade Sokole.

Volitve v trgovsko in obrtno zbornico silno skrbe naše liberalce. Bóje se, da ne bi izgubili še tista dva mandata, na katerih čepita advokat dr. Novak in stavbenik Supančič. Prvi se zastopi na trgovino in obrt, kakor zajec na boben, pisati zna le mastne ekspenzarje itd. V Kranju se za liberalne kandidate silno peha neizogibni Sajovičev Janko, ki že sedaj pritiska kljuko, čeprav volivci še nimajo glasovnic v rokah. Kranjski farbar Ciril Pirc pa pridno pisari po deželi, naj volivci za božjo voljo ne dajo glasovnic iz rok komu drugemu, kako njemu ali pa njegovemu zetu. Res hudo mora preiti liberalcem, da se tako ženejo za te volitve. Zatorej v boj za kandidate, katere je prinesel „Gorenjec“ v predzadnji številki!

Liberalna maščevavnost. G. Ciril Pirc je poskrbel, da bode g. Fr. Kuralt ml. eksemplarično kaznovan z več sto kronami, ker je, pri zadnjih občinskih volitvah v Kranju razžalil naprednega volivca Štenceljna. Nalašč je poskrbel liberalna stranka, da je bil Štenceljnov advokat najet iz Ljubljane in ne iz Kranja, da je bila razprava preložena na poenajsto uro in da bo advokat dr. Kokalj v svoj ekspenzar lahko dal zamudo celega dneva. Ta brezobzirnost se sama obsoja. Kako je Pirc Štenceljnu čast rešil in za koga se vleče, to je po Kranju občeznano, in če nas bodo še zbadali v „Narodu“, bomo še več povedali, kar pa ne bo prav liberalni stranki.

„Narodovci“ so proglasili v svojem glasilu, da za sirove in krivične napade v „Slovenskem Narodu“ na deželno gospodarstvo ne bodo več odgovorni poslanci narodno-napredne stranke, tudi ne župan dr. Tavčar, ampak samo urednik Miroslov Malovrh z dr. Kokaljem.

Izpremembe v duhovskih službah. Č. g. Anton Kreč, ki je prišel iz Kranjske Gore, je nastopil kapelansko službo v Šenčurju, kjer so ga slovesno sprejeli. Pri Sv. Petru v Ljubljani je dobil župnijo č. g. Janko Petrič za umrlim g. Pavličem, ki sta obs postala župnika kot šent-peterska kapelana. Z Zlega Loga je č. g. župnik Franc Sever šel za župnika v Št. Vid pri Vipavi.

Kakšno smer ima novi list „Dan“? V liberalnosti se list izkuša z „Narodom“ in utegne Ribnikar Malovra posekati. „Narodna zavest“ je v „Dnevu“ po-navadi mastno tiskana, ker bi je drugače kdo učiteljem, ki list izdajajo, toliko ne prisojal. Nekaj novega je to, da je bilo „Jutro“ bolj srbsko, „Dan“ je pa bolj mokraški. Najrajše bi bil „Dan“ glasilo narodne socijalne demokracije. Ribnikar bi rad videl, da bi si s Kristanom razdelila to rdeče kraljestvo tako, kakor Rus in Turek Perzijo. Zato se „Dan“ drgne ob voditelje socijalne demokracije in jim očita, da so podlegli nemški komandi na Dunaju in italijanskemu šovinizmu v Trstu. Kopaču se očita, da je pri železničarjih mnogo zakrivil, da so pokazali hrbet pogrezajoči se mokraški ladiji. „Dan“ je prijatelj socijalne demokracije, nasprotnik pa njenim sedanjim voditeljem. Te nespretne voditelje zasleduje tem lože, ker se tudi „Zarja“, Kristanovo glasilo, tiska pri „Dninarjih“ v „Učiteljski tiskarni“.

V Novem Mestu je začela čvrsto delovati „Meščanska zveza“, ki ima za predsednika gosp. prof. Maksa Severja. Društveni prostori so v Brunerjevi gostilni.

Stoletnica rojstva škofa Jurija Dobrile, preporoditelja hrvatsko-slovenskega naroda v Istri, se bo letos slovesno proslavila. Nabirajo se milodari za njegov doprni kip in za izdajanje „Spomen-knjige“.

Slava dr. Šusteršiča. „Frankfurter-Zeitung“ je prinesla dolg članek o imenovanju dr. Šusteršiča za deželnega glavarja. Seveda pisatelj članka s tem imenovanjem ni zadovoljen. Boji se posebno, da po tej poti utegne postati dr. Šusteršič še minister. Cesar se Nemec v rajhu boji, to je za nas Slovence in Avstrije gotovo dobro. Po takih člankih mora slava dr. Šusteršiča na Slovenskem neizmerno zrasti, posebno še zato, ker je bil „Slovenski Narod“ tako bedast, da je oni članek nam sovražnega Nemca obelodanil v slovenskem jeziku.

Ceden boj med „Učiteljsko tiskarno“ in napredno stranko je v Ljubljani. „Učiteljski Tovariš“ je pisal, da bolj spoštuje klerikalno odkritosrčnost, nego napredno hinavščino, da je napredna stranka ljubosumna na učiteljstvo, da so naprednjaki šarlatani in demagogi, ki jih vodijo interesi žepa. „Slovenski Narod“ nato pravi, da so to štinkbombe, da „Učiteljska tiskarna“ hoče razbiti napredno stranko in da se je o tem že govorilo v izvrševalnem odboru te stranke. Potem je „Dan“ „Narodovcem“ v brk očital nesramnost, češ, da hočejo pod krinko strankinih interesov pobijati „Učiteljsko tiskarno“ kot konkurentinjo „Narodne tiskarne“. Nato je pa „Narod“ odgovoril, da je to gorostasna nesramnost, ko se podtikajo umazani nagibi od strani „Učiteljske tiskarne“, ki za narodno-napredno stranko še ni žrtvovala nobenega ficka. Pravi, da je konkurenca „Učiteljske tiskarne“ umazana, in to tembolj, ker so ji iz „Narodne“ pomagali, ko še papirja ni mogla več dobiti, in da bi ji lahko vsako uro vrat zavili z združnim zakonom in s pravili „Učiteljskega tiskovnega društva“. „To je nesramnost, kar očita „Dan“, in nič drugega, kakor predrzna nesramnost.“ Tako se glasi konec „Narodove“ štinkbombe.

Kdo bo na Rakeku teletino kupil? Ni dvoma, da so liberalci, ki so dobili pri volitvah v nemški državni zbor le 4 poslance, dali precej svojih glasov na razpolago socialnim demokratom že pri glavni volitvi. „Zarja“ se tega brani in pravi, da tisti, ki to trdi, teletino prodaja, ter dostavlja: „Saj so storili nemški liberalci dosti neumnosti, ali za take trolteljne jih vendar ni mogoče smatrati, da bi ostali liberalci pomagali socialistom na konja, pa sebe pri tem spravili na kant.“ Malo vrstic pozneje pa isti list pripoveduje o slovenskih trolteljnih to-le: „Socialno-demokratska stranka je vzlic nepremostljivim in načelnim razlikam odločila se za skupen nastop z narodno-napredno stranko pri občinskih volitvah na Rakeku proti klerikalni stranki.“ Kapitalisti tedaj gori ali doli, in na Rakeku pojde s trolteljni teletina vkup na volišče.

Socialno-demokratska „Zarja“ se jezi nad novim francoskim ministrstvom, v katerem ima prvo in glavno besedo minister Delcasse, o katerem je znano, da je velik nasprotnik Nemčije. Ali ni to hinavščina, ako „Zarja“ napada francoske ministre, o katerih dobro ve, da so vsi brez izjeme prostozidarji, brezverci in socialističnega revolucionarnega duha! Prime naj francoske sodruge za ušesa, ki podpirajo take ministre. Seveda Francija je daleč od Kranjske in francoski sodrugi ne berejo Kristanove „Zarje“. Nekaj peska je pa le dobro vreči v oči ubogim delavcem, ki berejo „Zarjo“.

Poraz naprednosti. Na dan, ko so se vršile na Nemškem državnozbornske volitve, je pisal „Slovenski Narod“, da bode ta dan odločilen, ker bo pokazal ojačenje naprednih strank na Nemškem, in da bode zlasti trpel klerikalizem. Tri dni pozneje je pa „Narod“ prinesel članek, ki poroča o izidu volitev, tako: „Socialni demokratje so kolosalno napredovali, medtem ko so svobodomiselnih meščanskih stranke doživlele velik poraz.“ Še bolj imeniten je pa konec članka, ki se glasi: „Socialni demokratje so zmagali v petek in upati je, da dosežejo s pomočjo meščanskih volivcev tudi pri ožjih volitvah velik uspeh. Za Evropo bo to le dobro.“ In med telegrami veselo poroča: „Napredni volivci so sklenili, da bodo pri ožjih volitvah podpirali socialne demokratje.“ Otdod se vidi prav jasno, da je glasilo ljubljanskih naprednjakov zelo slab prorok in da to poraženo napredništvo vidi svojo rešitev edino le v tem, ako se potopi v socialni demokraciji. Po teh razmerah bomo kmalu doživeli dan, ko bodo ljubljanski naprednjaki kot kapitalisti primorani iti snažit čevlje urednikom „Zarje“, če bodo hoteli, da se jih bo sploh še kdo spominjal.

„Slovenski Ilustrovani Tednik“ je izdal za nagrado naročnikom slike Prešerna, Jurčiča in Gregorčiča. Narisal je g. V. Smrekar te tri može kot mlade fante dokaj dobro. Tudi podjetnost listovega izdajatelja in urednika g. Peska bi bila nekje lahko za vzgled. Kar se pa trdi, da je „Slov. Il. Tednik“ nepolitičen in nestranski list, še ni pribito. List se tiska v „Učiteljski tiskarni“. V Afriki ima urednik enake simpatije do Turkov in do Lahov, na Slovenskem pa v slikah kaže precej večje simpatije do „Sokolov“, kakor do „Orlov“. Bomo videli, kakšne bodo nestranskarke domače novice, katere obeta list prinašati v prihodnje.

Vatroslav vitez Jagič, znani slovanski jezikoslovec, star 76 let, je na Dunaju obhajal zlato poroko s Sidonijo pl. Struppi, staro 74 let.

Tečaj za dekorativno slikarstvo v Ljubljani. Zavod za pospeševanje obrti pripravlja mojstrski tečaj za dekorativno slikarstvo v Ljubljani, ki se bo pričel v drugi polovici januarja in bo trajal okoli pet tednov. Tečaj je namenjen pred vsem samostojnim mojstrom, ki se hočejo izpopolniti v modernem in dekorativnem slikarstvu sploh. V tečaju se bo poučevalo celodnevno in ga bodeta vodila dva priznana strokovnjaka. Sprejeli se bodo v tečaj pred vsem mojstri, pomočniki le v toliko, kolikor bodo pripuščale razmere, iz Ljubljane in cele Kranjske. Pouk v tečaju bo brezplačen, vsak zglasitelj pa mora plačati deset kron položnine, iz katere se bodo pokrili stroški za potrebščine, ozir. preostanek pa se bo povrnil ob zaključku tečaja. Položnino zapade vsak, ki se je zglasil za tečaj, pa ga zapusti pred rednim zaključkom. Eventuelne prošnje za podporo vlagajo naj se edinole na naslov: „Kuratorij zavoda za pospeševanje obrti na Kranjskem v Ljubljani“.

Na Trsteniku se je ustanovila za trsteniško župnijo nova podružnica c. kr. kmetijske družbe. Pristopilo je 30 udov.

V prid „Slovenski Straži“ so se v Kranju za novo leto odkupili od voščil sledeči gg.: R. Marenčič 10 K, A. Koblar 4 K, dr. Globočnik 2 K, gospa dr. Globočnikova 2 K, Fr. Komatar 2 K, Fr. Kumer 2 K, M. Mayr 2 K, dr. Fr. Perne 2 K, Iv. Podlesnik 2 K, V. Sitar 2 K, Ant. Sušnik 2 K, Iv. Zupan 2 K; po eno krono: Iv. Anzelc, dr. K. Capuder, V. Aljančič, P. Babič, M. Keršič, I. Kummer, Fr. Kuralt, M. Markič, Ciril Mohor, Janko Novak, Valentin Levičnik, Ant. Petelin, J. Pollak, J. Puppo E. Rakovec, V. Rozman, J. Šink

V Retnjah neki propali dijak piše na ovitke našega lista: „Retour!“ Mu bomo že posvetili!

Hud mraz imajo v severni Ameriki. Veliko ljudi je zmrznilo in mnogo jih leži po bolnišnicah z zmrzlimi udji. Iz Amerike se je zadnji čas mraz preselil v Evropo, kakor je po letu odondod prišla huda vročina. Na Ruskem je zapadel 2 metra debel sneg. Tudi Gorenjci smo dobili mraz in sneg. Od vseh strani se zadnje dni poroča o strašnem mrazu. Več ljudi so že našli zmrznjenih. Na Češkem je mraza — 27, na Sedmograškem pa — 29 stopinj.

Franc Silberer, socialdemokratski državni poslanec, je lezel na planine in ga ni več nazaj. Gotovo ga je plaz zasul.

Kornelij Gorup vitez Slavinski je bil v Trstu obsojen zaradi skopuštva. Mož je večkratni milijonar in v Ljubljani nosi neka cesta njegovo ime. Tako trdi neki nemški list, kar pa ni res.

Pasja steklina na Češkem. V okraju Češki Brod se je pojavila huda steklina. 80 psov in 4 mačke, ki so bili stekli, so postrelili. Nore osebe, ki so bile popadene od steklih živali, so poslali v Pasterjev zavod na Dunaju.

V Berlinu se še vedno kažejo novi slučajji zastrupljenja. Dosedaj jih je umrlo 71 v Berlinu in 4 v Lipskem. Kakih 50 se jih je zastrupilo z ribami, drugi pa s strupenim alkoholom. V Lipskem je tovarnar Kahr povabil na sveti večer tri prijatelje na punč in ko so ga izpili, so vsi štirje umrli. Strup se imenuje metyhalkohol.

Modernist Romolo Murri na Laškem, ki je izstopil iz katoliške cerkve, se bo oženil z neko Norvežanko. Odpadniki od cerkve so vsi srečni, da se je njih število za enega babjeka pomnožilo

Dve ladiji skupaj trčili. Francoski osebni parnik „Saint Pierre A Miquelon“ je zadel ob tovorni parnik „Renvick“. Trije mornarji tovrnega parnika so bili od valov čez krov odplavljeni, drugo osebo tega parnika se je rešilo. Parnik se je potopil.

Zanesena zrakoplovca. Dva zrakoplovca sta se dvignila iz Pariza na kratek polet. Hud vihar je pa pognal zrakoplov 3500 m visoko, ga gnal z veliko naglico čez Nemčijo, Češko in Galicijo v Ukrajino, kjer sta zrakoplovca srečno prišla na zemljo vsa premrta.

Ruski parnik „Rus“ se je ob viharju v Črnem morju potopil. Utonilo je 20 mornarjev in kapitan.

Žalostne novice iz Amerike. V Moon Runu je Slovenec Mali usmrtil Slovence Bežeka. Morila so obesili. Dne 18. decembra 1911 je pa v Cannonsburgu Ivan Ribarič, pohotna zver v človeški podobi, ustrelil Slovence Matevža Novaka in njegovo ženo Marijano ter Franca Štovanja. Hotel je Ribarič ustreliti tudi svojo 20 letno hčer, pa mu je ušla. Nato si je morilec pognal krogeljo v trebuh, a se je slabo zadel in so mu krogeljo izrezali v bolnišnici. Novak je bil doma z Vrhnike, Štovanja pa iz Trnovega na Notranjskem. Na grobu nesrečnih žrtev je imel č. gosp. župnik Josip Zalokar primeren nagovor. V Levistovnu je pa Slovenec Franc Keržek ustrelil svojo ženo, ki ga je tožila zaradi ločitve zakona, in potem je ustrelil še samega sebe. Dobili so oba mrtva v postelji. Odkod ta podivjanost? V Ameriki ljudje bolj mislijo na trebuh, kot pa na Boga. Tam imajo Slovenci veliko društev s svetniškimi imeni, pa ta društva izrabljajo po navodilu slabih časopisov le za uživanje. Gorenjci, veseli bodite, da ste doma!

Slovenci v Ameriki so začeli postajati prav zmedeni. Selijo se iz kraja v kraj in iščejo

boljšega kruha. Pri tem pa napravijo, kar so si prej zaslužili. Veliko Slovencev je brez posla in stradajo. Dela manjka. V tem smislu se množe tožbe po ameriških listih, češ, da je položaj jako slab.

V Brockwayu v Minnesoti je bil Ivan Oman od škofa Trobca sv. Štefana dan posvečen v mašnika in pride za kapelana na župnijo sv. Vida v Clevelandu k župniku Ponikvarju.

Grozovit požar je bil 9. t. m. v Novem Yorku. V dveh urah je pogorela 15 nadstropij visoka hiša neke zavarovalne družbe, v kateri je bilo polno uradov in 600 pisarn. Zgorelo je 20 oseb in mnogo vrednostnih papirjev. Ravnatelj se rešili. Škodo cenijo na 20 milijonov dolarjev. Na borzi je velikansko razburjenje.

DRUŠTVA.

V „Ljudskem Domu“ v Kranju se bo deta jutri (21. jan.) ob 1/8. uri zvečer priredili dve igri: ena veseloigra in ena burka. Zabave dosti, cene zmerne!

Predavanje v „Ljudskem Domu“ v Kranju je bilo zadnje nedeljo tako izvrstno, da so bili vsi navzoči osupnjeni in globoko ganjeni, ko so gledali krasne slike iz časa rimskega preganjanja kristjanov in poslušali g. prof. dr. Capudra temeljito in v srce segajočo razlago slik. — Tudi igranje g. Bajdeta iz Ljubljane na klavijolino je vzbudilo splošno občudovanje.

Občni zbor društva „Kranj“ se je vršil dne 14. januarja v dvorani „Ljudskega Doma“. Predsednik č. g. A. Koblar je podal v nagovoru kratek pregled društvenega razvoja. Iz tajnikovega poročila posnamemo, da je društvo imelo v letu 1911. osem sej v polletni sezoni napravil se je skupni izlet čez Vintgar v Gorje in na Bled. V zimski sezoni je bilo 12 predavanj, med katerimi jih je bilo 6 s skioptičnimi slikami. Dramatični odsek je preteklo sezono prav pridno deloval, kajti priredil je 12 predstav. Poročilo blagajnika izkazuje v letu 1911. društvenih dohodkov K 2636.49, stroškov pa K 1945.75. Nabavil se je tudi nov skioptikon in kinematograf za svoto 1277.37 K. Prijatelji društva pa so darovali za skioptikon K 477.88. Volitev odbora: V odbor so bili izvoljeni sledeči gg.: A. Koblar, predsednik; Fr. Komatar, podpredsednik; za odbornike gg.: I. Anzelc, dr. K. Capuder, A. Dokler, R. Florjančič, I. Gorjanec, I. Kummer, J. Malnar, C. Mohor, A. Sušnik; za pregledovalca računov pa gg.: E. Rakovec in A. Drakar.

Ljudska knjižnica na Rupi pri Kranju bo imela v nedeljo, dne 28. januarja, svoj letni občni zbor ob 4. uri popoldne v prostorih g. Janeza Strupija na Rupi. Na dnevnem redu je: 1. predsednikov nagovor, 2. poročilo odbornikov, 3. volitev novega odbora in 4. razgovor in navsveti udov. Sprejemali se bodo tudi novi člani. Odbor vabi vse člane, kakor iz domače, tako tudi iz sosednjih vasi, da se gotovo udeležijo občnega zbora.

Kat. slov. izobraževalno društvo v Stari Loki je priredilo v nedeljo, 14. t. m., popoldne gledališko predstavo „Pri gospodi“ v salonu g. Jelovčan. Udeležba je bila velika. Na željo občinstva se bo ta igra v nedeljo dne 21. t. m. ponovila ob istem času in z istim sporedom. Vstopnina: sedeži 60 v., stojišča 30 v. K obilni udeležbi vabi odbor.

Slov. kat. izobr. društvo iz Olševka priredi v Šenčurju v novi dvorani šenčurskega izobr. društva v nedeljo 21. t. m. na dan sv. Neže popoldne ob 3. uri igro „sv. Neža“. Vstopnina: I. sedež 1 K, II. sedež 60 vin., stojišča 30 vin. K obilni udeležbi vabi odbor.

Na Jesenicah se bo jutri v „Delavskem Domu“ drugič predstavljala Danilova igra: „Dimež, strah kranjske dežele“.

Novije vesti.

Novi župan — črnuh! Uni teden je dr. Tavčar konfisciral svojo, v „Narodni knjigarni“ od prijateljev izpostavljeno sliko, ker jo je odmenil za „Narod“. Sinoči sta pa dr. Kokalj in Malovrh v „Narodu“ izdala nekaj, kar ni dostojno. Iz jokavega nekrologa bi moral gledati dr. Tavčar, pa je štirivoglata packa. Njega ni, sta ga konfiscirala. Mladi župan bo prijateljsko „Narod“ še vzela, ker v slavnostni številki z lepo figuro uganjata burke.

Šment nazaj — to je nekaj! Včerajšnji „Narod“ hvali v prvem članku dunajskega nuncija Bavono kot najizvrstnejšega diplomata celega sveta, ker ta — umira! V drugem članku pa hvali goriškega nadškofa, ki je — odrekel S. L. S. pravico do katoliškega naslova. Malovrh se najbrž nadeja, da bo on dobil od nadškofa naslov „katoliški žurnalista“, zato konča „Narodov“ članek z besedami: „Če smo kdaj kakega nadškofa podpirali, dr. Sedeja bomo gotovo!“ — Prav za predpust! V postu bo pa zopet na vrsti: „Izvrž človeštva!“

Birma bo letos v litjskem, radovljiškem, ribniškem, idrijskem in leskovškem dekanatu, skupaj v 70. župnijah.

Na Dunaj pojdemo letos v obilnem številu tudi Slovenci na evharistiški shod, ki bo od 12. do 15. septembra. O tem bo več povedal ljubljanski pastirski list, ki se bo bral po cerkvah.

V Krakovu se je pri sankanju zelo nevarno poškodovala na glavi nadvojvodinja Marija Terezija.

Češki agrarci so izključili iz svoje stranke bivšega ministra Praška, ta se pa maščuje nad stranko v svojem glasilu „Pravo Venkova“.

Turški državni zbor je razpuščen in bodo nove volitve, pri katerih upajo zmagati Mladoturki.

Pri Tripolisu so dne 19. t. m. Turki napadli Italijane. Boj je trajal ves dan v zelenici gargareški. Turki so se umaknili. Italijani so vzeli dve francoski ladiji, na prvi so zasledili neki zrakoplov, na drugi pa 29 turških častnikov, ki so rekli, da so bolniški strežaji.

Pekin. Kitajska cesarska rodbina bo odstopila in Juanšikaj bo v Nankingu izvoljen za predsednika republike.

Za smeh in kratek čas.

Dober odgovor. Pripoveduje se, da je hotel cesar Jožef razpustiti neki samostan. Opati in vsi menihi prosijo cesarja za milost. „Dobro,“ reče cesar, „pri miru Vas hočem pustiti, ako mi daste dovoljen odgovor na ta-le vprašanja: 1.) Kako daleč je okrog zemlje; 2.) kako daleč je do nebes; 3.) kaj jaz zdajle mislim. Noč in dan so menihi ugibal, a nič pravega niso našli. Bliža se zadnji dan, ko bi moral opat cesarju osebno sporočiti odgovore. Tedaj pride k opatu samostanski kuhar in se ponudi, da hoče on iti k cesarju in mu podati odgovore; opat mu ne verjame. A ta le zahteva, da naj mu da opat svojo obleko, prstan, križ, verižico. — Tako se odpelje kuhar k cesarju. Izpraševanje se takoj začne. Tedaj reče cesar: „Kako daleč je okrog zemlje?“ Kuhar pravi: „Ako se kdo zjutraj, ko solnce izide, poda na pot, in potem s solncem koraka, ž njim „štih drži“, pride v 24. urah okrog zemlje.“ — Cesar se glasno zasmeha. 2.) „Kako daleč je do nebes?“ — Kuhar začne: „Na veliki petek okrog tretje ure je umrl naš Izveličar; malo pred smrtjo pa je obljubil desnemu razbojniku: še danes boš z menoj v raj. Od treh pa do polnoči je devet ur, torej ne more biti z zemlje do nebes več kot kakih devet ur.“ Radoveden zastavi cesar še tretje vprašanje: „Kaj jaz zdajle mislim?“ Brez obotavljanja mu odgovori kuhar: „Veličanstvo, Vi zdajle mislite, da govorite z opatom, pa govorite le s kuharjem.“ — Cesarja je smeh kar lomil; milostno odpusti kuharja in prizanese samostanu.

Važno vprašanje. Stanko nadleguje mamo neprenehoma z vprašanji. „Veš kaj, Stanko,“ mu reče nekoč mama, „ni me treba vpraševati za vsako malenkost, le če imaš kaj važnega, me vprašaj!“ — Stanko si to zapomni in reče mami: „Ti, mama, povej mi, kako daleč more mačka pljuniti.“

Prekosil ga je: A: (star vojak). „V svetu sem videl tako veliko njivo, da so pri prvi brazdi ravno opoldne prišli na sredo njive in južinali.“

B: „Jaz sem pa videl vole, ki so imeli pol metra debele roge.“

A: „Kje pa?“

B: „Ravno tisto njivo so orali.“

Železniški vlaki.

Kranj - Ljubljana :		Kranj - Jesenice :	
zjutraj	6:36 — 7:16	zjutraj	7:41 — 8:51
dopold.	9:04 — 9:48	dopold.	9:53 — 10:59
dopold.	10:30 — 11:13	opoldne	12:23 — 1:33
popold.	3:28 — 4:18	popold.	4:32 — 5:48
popold.	6:07 — 6:58	zvečer	7:26 — 8:33
zvečer	7:31 — 8:15	ponoči	11:05 — 12:18
ponoči	10:36 — 11:22		
Kranj - Tržič :		Tržič - Kranj :	
zjutraj	7:49 — 8:36	zjutraj	5:45 — 6:26
opoldne	12:30 — 1:17	dopoldne	9:05 — 9:46
popoldne	4:40 — 5:27	popoldne	2:30 — 3:11
zvečer	7:40 — 8:27	zvečer	6:20 — 7:01

Ustanovljena leta 1800.

Največja svečarska tvrdka Fr. Šupevc Ljubljana, Prešernova ul. 7.

Odliekovano na mnogih razstavah, kakor tudi v Rimu 1911 z veliko zlato kolajno in s grand-prixom 76 3-2

priporoča velečastiti duhovščini kakor tudi sl. občinstvu zajamčeno pristne

čebelno-voščene sveče

::: za cerkev, pogrebe in procesije :::
voščene zavitke, izborni med pitanec

ki se dobiva v steklenicah, škatljah
:: in škafih poljubne velikosti ::

Za obilna naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in pošteno postrežbo.

Prodado se 67-4

3 stavbene parcele

v Kranju, Kokrsko predmestje.

Pojasnila daje upravništvo „Gorenjca“.

Milijoni uporabljajo profi

- - kašlju - -

hripavosti, kataru, zasliženju, krčevitemu in hrznemu kašlju

Kaiserjeve prsne karamele

s tremi jelkami. 20 24-7

6050 not. over. izpričeval od zdravnikov in privatnikov zagotavlja siguren uspeh. Zelo prijetni in dobri bonboni. Paket 20 in 40 vin., doza 60 vin. se dobi pri

KAREL ŠAVNIK, lekarna pri sv. Trojici v Kranju.

Martinova cesta 20

Postajališče električne cestne

R. Lang

Martinova cesta 20

železnice pri šentpeterski cerkvi. 73 52-33

LJUBLJANA ::: Zalagatelj društva c. kr. avstr. drž. uradnikov

Bogata zaloga pohištnih stvari vsake vrste v vseh oonah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Špeeljaliteta: Gostilniški stoli.

Pohištno iz železa, otroška postelja in vozički po vsaki oonj.

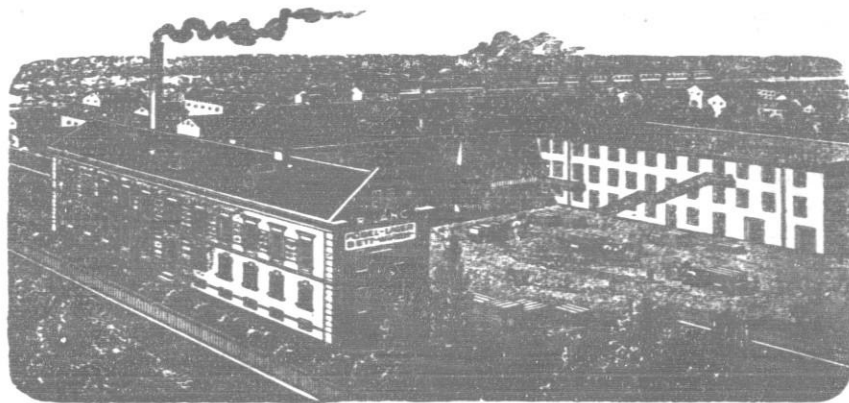
Modroel iz židnatega omrožja, afričanske trave ali žimo, prve v ste vedno v zalog.

Za spaino sobo od 180 glid. naprej. Divan z okraski.

Oprave za jedilne sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Za sobo; postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, obse-šalnik, miza, sten-sko ogledalo.

Špeeljaliteta v ne-vestnih balah. Ve-liki prostori, pri-tlično in v l. nad-stropju. Čudovito posoni za hotele, vile in za letovišča 62 glid.

Tvrdba Franc Dolenz v Kranju

išče 85

pomočnika

izurjenega železninarja

ter

blagajničarko

izvežbano v knjigovodstvu,
:: resno, priletno moč. ::

Prosimo Vas, zahtevajte brezplačno naše blagostanje pospešujoče naloge izumiteljev.

Fr. Heimbach in drug. Kolna na Renu.

Družba za uveljavljanje patentov. 83

Trboveljski premog

90 najboljši kakovosti prodaja najceneje 2-1

tvrdka J. Kušlan v Kranju, Glavni trg.

Pozor, kovači!

Izvrstno oglje

81 12-2 se dobi vsaki čas

„pri Jelenu“ v Kranju.

SVARILO!

Société des Papiers Abadie.

Ker se je spravilo zadnji čas različne ponaredbe še na občeznane in priljubljene stročnične znamke

RIZ ABADIE (Riz doré)

na trg, prosimo svoje p. n. odjemalce, naj pazijo natančno na ime ABADIE, katero ime se izkuša nadomestiti z različnimi drugimi besedami. Svarimo pred nakupom kvalitativno slabših imitacij, ker bomo vporabili proti tem ponaredbam vsa postavana sredstva. 60 18-14 Société des Papiers Abadie.

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in druge glinaste izdelke v vseh barvah, trpečno in cene priporoča

71 52 42 Avgust Dreise

prva in največja tovarna peči in glinastih izdelkov v Ljubljani.

Pri nakupu Kathreinerjeve

je poziti na to, da se dobi tudi pravi izvorni zavoj s sliko župnika Kneippa kot varovalno znamko in z imenom Kathreiner. Veliko je malovrednih posnemkov.

Kathreinerjeva
prijemna omrežja in hiše.

Hiša z vrtom

je naprodaj 86 2-1

10 minut iz Kranja, ob državni cesti, blizu cerkve. V hiši je 5 sob, vodovod, velika kuhinja. Zraven hiše velik sadni vrt in vrt za zelenjavo. Natančnejša pojasnila daje upravništvo lista.

Goveje in telečje meso

v poštnih zavojih po 5 kilogramov razpošilja poštnine prosto za 5:50 K Ignacij Moskovics, Kövesliget, ungar. komitat Marm. 89 6-1

Manufakturno trgovino

gđc. Pavle Babič v Kranju, glavni trg št. 186 je prevzela podpisana in se priporoča slav- nemu občinstvu mesta in okolice.

Dobiva se tu izgotovljena obleka za moške, ženske in otroke, palatno, perile, ovratniki, kravate, predpasniki, mederci, kretna oprava in raznebarvni trakovi. Nadalje je tu velika zaloga vsakovrstnih nagrobnih venčev, šopkov in cvetlic za cer- kvene potrebe, birme, mrličje in za poroke. Dobivajo se tukaj tudi raznovrstni glav- niki, krepala, krtače, čopiči in omela domačega izdelka. Postreže se točno in po najnižji ceni. Uršula Anzelc. 82 13-2

Oklic.

V ponedeljek, dne 22. januarja dopoldne ob 11. uri se bode

prostovoljno predajalo na javni dražbi v Kranju

na glavnem trgu hiš. št. 190 po pokojnem g. Omersa različno pohištvo, postelje, garniture, šivalni stroj, kakor tudi druge boljše stvari. Če bo potreba, se prodaja vrši v torek ob 11. uri dopoldne.

PISMA, OKROŽNICE, CENIKE, RAČUNE, KUVERTE, VIZITNICE i. t. d.

priporoča
tiskarna
Tiskov.
društva
v Kranju
: Gorenjsko :

bo potreboval marsikdo za tekoče leto 1912

Kdor hoče toraj biti dobro in poceni postrežen, pa do- biti fino in najelegantnejše blago, naj se takoj obrne :: na to tiskarno ::

Pivovarna Jul. Staré v Mengšu

priporoča

svoje priljubljeno pivo kakor maréno

pivo

I. in II. vrste, bavarsko vležano v sodčkih in steklenicah pričakujoč obilnih naročil.

Ustanovljeno leta 1818.